

SİRKÜLER
Sayı: 2011/39

İstanbul, 24.01.2011
Ref: 4/39

Konu:

YENİ TÜRK TİCARET KANUNU TASARISI VE TÜRK TİCARET KANUNU'NUN YÜRÜRLÜĞÜ VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN TASARISI, TBMM GENEL KURULU'NDA 14 OCAK 2011 TARİHİNDE KABUL EDİLMİŞTİR

TBMM Genel Kurulunda, 1535 maddelik Türk Ticaret Kanunu Tasarısı kabul edilerek yasalaşmıştır. Aşağıda 1535 maddelik yeni TTK hakkında önem arz eden bazı konularda özet açıklamalar yapılacaktır. Özellik arz eden bazı konularda ise devam eden günlerde detaylı sirkülerlerimiz gönderilecektir. Ayrıca Türkiye muhasebe standartları ve yeni TTK hakkında seminer ve eğitimlerimiz de bilahare organize edilecektir.

• **Yürürlük tarihi:**

Yeni Türk Ticaret Kanunu, **1 Temmuz 2012** tarihinde yürürlüğe girecektir. Yazılı ve görsel basında yapılan bazı açıklamalarda, uzun süredir kamuoyunda oluşan bir beklentinin yerine getirilmesi için TTK'nın iktidar ve muhalefet partilerinin uzlaşısı sonucunda rekor bir sürede yasalaştırıldığı; ancak tasarının ilk kaleme alındığı günden bugüne kadar 11 yıldan fazla süre geçtiği, bu süreçte Türkiye ve dünya ekonomisinde ve ticaret hayatında birçok değişiklik olduğu ve ayrıca yürürlük tarihine kadar çeşitli taraflardan gelecek tavsiye ve eleştiriler de dikkate alınarak Kanunun birçok maddesinde değişiklik yapılabileceği belirtilmektedir.

• **Türkiye'de muhasebe ilkeleri baştan yazılmakta! Artık muhasebe kayıtlarında ve raporlamalarda Türkiye Muhasebe Standartlarına Uyulması Zorunlu olacak:**

Her işletme sahibi, ticari defter tutmak zorunda olacak. Defterler ile yılsonu finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olacak. Bundan böyle muhasebe; sadece vergi matrahını tespit etme yönüyle değil, uluslararası muhasebe standartları ile uyumlu Türkiye muhasebe standartlarına göre bilgi sağlama ve raporlama amacıyla ön plana çıkacaktır.

Muhasebe meslek mensuplarının en kısa sürede Türkiye muhasebe standartları alanındaki bilgilerini tazelemeleri, bu konuda hiç bilgileri yoksa en kısa zamanda konu hakkında araştırma ve eğitimlere başlamaları gerekmektedir.

• **Anonim şirketlerin ve şirketler topluluklarının Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartlarına göre denetimi zorunlu olacaktır:**

Anonim şirketlerin, limited şirketlerin ve şirketler topluluğunun finansal tabloları denetçi tarafından, uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye denetim standartlarına göre denetlenecek. Yönetim Kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, finansal tablolarla tutarlı olup olmadığı da denetim kapsamında olacaktır.

Türkiye Denetim Standartları Kurulu kuruluncaya kadar, Türkiye denetim standartları, kamu tüzel kişiliğine haiz TÜRMOB ile ilişkili bir kurul tarafından uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu olarak belirlenecek.

Denetçi, ancak ortakları yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir sıfatını taşıyan bir bağımsız denetleme kuruluşu olabilecektir.

Küçük ve orta ölçekli şirketler en az bir yeminli mali müşaviri veya serbest muhasebeci mali müşaviri denetçi seçebilecek.

Küçük ve orta ölçekli ticarî işletmeleri tanımlayan ölçütler, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin görüşü alınarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenecek. Yönetmelik, Resmî Gazetede yayımlanacak. Bu ölçütler, Kanunun ticarî defterler ile finansal tablolara ve raporlamaya ilişkin olanlar başta olmak üzere, ilgili tüm hükümlerine uygulanacak. TTK'nın 1523. maddesinde ölçüklerine göre şirketler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

(1) Aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini aşmayanlar **küçük sermaye şirketi** olarak kabul edilir:

- Aktifte görülen zararın çıkarılmasıyla bulunan bilanço toplamı altımilyon Türk Lirası.
- Hesap döneminin bilanço gününden önceki oniki ay içindeki satışlar toplamı onikimilyon Türk Lirası.
- Yıllık ortalama çalışan sayısı elli kişi.

(2) Birinci fıkrada öngörülen büyüklük ölçütlerinden en az ikisini aşan ve aşağıdaki üç ölçütün ikisini aşmayanlar **orta büyüklükte sermaye şirketi** olarak kabul edilir.

- Aktifte görülen zararın çıkarılmasıyla bulunan bilanço toplamı yirmimilyon Türk Lirası.
- Hesap döneminin bilanço gününden önceki oniki ay içindeki satışlar tutarı ellimilyon Türk Lirası,
- Yıllık ortalama çalışan sayısı ikiyüzelli kişi.

(3) Bakanlar Kurulu büyüklükleri on katına kadar artırabilir ya da onda birine kadar azaltabilir.

(4) İkinci fıkrada belirtilen ölçütlerden en az ikisini aşan sermaye şirketi **büyük sermaye şirketi** olarak kabul edilir. Menkul kıymetleri, Türkiye'de menkul kıymetler borsalarında veya Sermaye Piyasası Kurulunun her yıl ilân edeceği listede yer alan ülkelerin menkul kıymetler borsalarında işlem gören ya da işlem görmek üzere kote edilmiş yahut kotasyon için başvurusu yapılmış bulunan bir şirket, bu fıkradaki ölçütleri aşmamış olsa bile, büyük sermaye şirketi olarak kabul edilir.

(5) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda öngörülen büyüklük ölçütleri, bilanço günü itibarıyla, birbirini izleyen iki faaliyet döneminde aşılmışsa veya bu ölçütlerin altında kalınmışsa şirketin büyüklük yönünden konumu değişir.

(6) Tür değiştirme hâlinde ve yeni kuruluş şeklindeki birleşmelerde, şirketin konumu, tür değiştirilenin veya birleşmenin gerçekleşmesinden sonraki ilk bilânço günde, birinci, ikinci veya üçüncü fıkralarda yer alan şartlara göre belirlenir.

(7) Yıllık ortalama çalışan sayısı, yurt dışında çalışanlar dâhil, stajyerler hariç tutularak, 31 Mart, 30 Haziran, 30 Eylül, 31 Aralık itibarıyla şirkette çalışanların toplam sayılarının dörde bölünmesiyle hesaplanır.

(8) İşçi sendikalarının ve diğer kanunlarda öngörölmüş bulunan yetkililerin ve kişilerin bu konuda bilgi alma hakları saklıdır.

Bu durumda TTK kapsamında hangi şirketlerin küçük, orta ve büyük ölçekli olarak değerlendirileceğine dair Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yönetmelik yayınlanması gerekmektedir.

Denetçiler, tüzel kişiliğe haiz bir üst kurum kurulup faaliyete geçinceye kadar Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca denetlenecek.

Anonim şirketlerin finansal tabloları, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, kar dağıtımına ilişkin genel kurul kararı ve denetçi raporu, Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilecek; şirketin internet sitesine konulacak.

Denetim elemanlarına eksik veya gerçeğe aykırı bilgi verenler 2 yıla kadar hapis cezasına arptırılacak.

Görevleri nedeniyle öğrendikleri işletme sırlarını açıklayanlar 1 yıldan 3 yıla kadar hapisle cezalandırılacaktır.

- **Sermaye şirketlerine internet sitesi oluşturma zorunluluğu getirilmiştir:**

şirketlerle ilgili belgelere internet sitesi adresi ile numarası da yazılacak. Her **sermaye şirketinin** bir internet sitesi olacak. Bu sitede, şirket ilanları, pay sahipleri ve ortakları açısından önem taşıyan açıklamalar, finansal tablolar, raporlar, yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarına ilişkin bilgiler yayınlanacak. İnternet sitesine konulması gereken bir içerik konulmamışsa, hukuka aykırılığın ve yönetim kurulunun görevini yerine getirmemesinin bütün sonuçları doğacak.

Finansal tablolar ile her türlü rapor 3 yıl diğer nevi içerik ise en az 6 ay süreyle şirketin internet sitesinde yer alacak, yoksa konulmamış sayılacak.

Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 3 ay içinde internet sitesini oluşturmayan veya "bilgi toplumu" hizmetlerine özgülemeyen şirket yöneticileri, **6 aya kadar hapis ve 300 güne kadar adli para cezasına arptırılacak.**

Küçük ölçekli işletmelere ise internet sitesi kurmaları için kanunun yürürlüğe girmesinden sonra **1 yıl süre verilecek.**

- **Kapanış tasdikinin süresi uzatılmaktadır:**

Ticari defterlerin kapanış onayları, izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar yapılabilecektir.

- **Tek kişilik A.Ş., tek kişilik Ltd.Şti. kurulabilmesi imkânı getirilmiştir:**

AB hukuk normları doğrultusunda yapılan düzenlemeyle yürürlükteki Türk Ticaret Kanunu'ndaki **en az 5 kişiyle anonim şirket, en az 2 kişiyle limited şirket kurulabileceği yönündeki zorunluluklar kaldırılıyor. Buna göre, tek pay sahibi anonim şirket veya limited şirket kurabilecek.** Tek pay sahipli şirkette, bu pay sahibi 1 gerçek kişi olabileceği gibi, 1 tüzel kişi, pay senetleri borsada işlem gören şirket ya da başka bir sermaye şirketi olabilecek.

- **Elektronik ortamda genel kurul yapılması, on-line oy kullanılması hakkında düzenlemeler:**

Şirketler, elektronik ortamda yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarını yapabilecek.

Sermaye şirketlerinde müdürler kurulu ve yönetim kurulu; kolektif, komandit, limited ve anonim şirketlerde de ortaklar kurulu ve genel kurul toplantıları on-line gerçekleştirilebilecek.

On-line toplantı sistemiyle anonim şirketlerde genel kurula katılım, öneride bulunma ve oy verme; hukuksal açıdan, fiziki katılımı aynı sonuçları doğuracak.

Şirketlerin elektronik ortamda toplantı yapabilmelerinin usul ve esasları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenecek.

Elektronik ortamı kullanmak isteyen ortaklar, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri e-posta adreslerini şirkete bildirmekle yükümlü olacak.

Halka açık anonim şirketlerde kurumsal yönetim ilkeleri, Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenecek.

- **Ticari işlerde bileşik faiz uygulaması kaldırılmıştır:**

Kanuna göre, fikri mülkiyet hakkı ile finans sektöründe faaliyet gösteren kiralama, finansal kiralama (factoring) gibi şirketler başta olmak üzere çeşitli finans kurum ve kuruluşlarına ilişkin mevzuattan doğan davalar, ticari davalar arasında yer alacak.

Ticari işlerde faiz oranı serbestçe belirlenecek; kanuni, anapara ve temerrüt faizi hakkında ilgili mevzuat hükümleri uygulanacak.

Bileşik faiz uygulamasına son verilecek.

Aksine sözleşme bulunmuyorsa, ticari bir borcun faizi, vadenin bitiminden ve belli bir vade yoksa, ihtar gününden itibaren işlemeye başlayacak.

- **A.Ş.'lerde yönetim kuruluna ilişkin düzenlemeler:**

Anonim şirketlerde, yönetim kurulunun en az 3 üyeden oluşacağına ilişkin mevcut hüküm kaldırılıp, AB hukukuyla uyum sağlanarak, **en az 1 üyeli yönetim kuruluna olanak tanınıyor.**

Anonim şirketin, esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş 1 veya daha fazla kişiden oluşan bir yönetim kurulu olacak.

Tüzel kişiler, yönetim kurulu üyesi olabilecek. Tüzel kişi adına, yönetim kurulu toplantılarına gerçek kişiler katılarak oy kullanacak.

Yönetim kurulu üyelerinin 4'te 1'inin yüksek öğrenim görmüş olması, içlerinden en az birinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması ve Türkiye'de yerleşik bulunması şartı aranacak.

Yönetim kurulu üyelerinin pay sahibi olmalarına ilişkin zorunluluk kaldırılarak, kurulların uzman ve profesyonel kişilerden oluşmasına olanak sağlanacak.

Esas sözleşmede öngörülmek şartıyla, belirli pay gruplarına, özellik ve nitelikleriyle belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine ve azınlığa, yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınabilecek.

Yönetim kurulu üyelerinin, görevlerini yerine getirirken şirkete verecekleri zararların güvence altına alınması için isteğe bağlı zarar sigortası getirilecek.

Yönetim kurulunun aldığı kararlara katılmayan üyeler, muhalefet şerhi yazabilecek.

Anonim şirketin temel yapısına uymayan ve sermayenin korunması ilkesini gözetmeyen yönetim kurulu kararları, mutlak geçersiz (batıl) sayılacak.

Yönetim kurulu üyesi, kendisi veya yakınları ile şirket arasında menfaat çatışması olan durumlarda toplantılara katılamayacak.

- **Ultra vires ilkesinin kaldırılması:**

TTK tasarısında 6762 sayılı eski Kanun'dan farklı düzenlenen hususlardan biri de şirketin ehliyetidir. 6762 sayılı kanunda şirketlerin, işletme konusu dışında yer alan faaliyetleri yok hükmünde sayılmaktayken, artık bu sınırlama kaldırılmıştır. Sonuç olarak şirket, kendi konusu dışında kalan hususlarda da faaliyet gösterebilecek ve buna bağlı olarak da işlemlerinden sorumlu olacak.

- **Pay bedellerinin ödenmesi:**

Nakden taahhüt edilen payların en az %25'i tescilden önce, geri kalan kısmı ise şirketin tescilini takiben 24 ay içerisinde ödenecek.

- **Şirketin kendi hisselerini iktisap etmesi:**

6762 sayılı TTK' da kural olarak şirketin kendi hisse senetlerini devralmasının yanı sıra söz konusu hisseleri rehin olarak da kabul edemiyordu. Yeni TTK'da bu konuda da bir düzenleme yapılmıştır. Buna göre bir şirket kendi paylarını, çıkarılmış sermayesinin onda birini aşmadığı sürece rehin olarak kabul edebilecek. Söz konusu payların iktisap edilebilmesi için genel kurul tarafından yönetim kuruluna bu hususta yetki verilmiş olması gerekecek.

- **Squeeze Out:**

Yeni TTK'da 6762 sayılı TTK'dan farklı olarak "squeeze out" kavramına yer verilmiştir. Buna göre; bir şirket doğrudan veya dolaylı olarak diğer bir şirketin paylarının ve oy haklarının önemli ölçüde çoğunluğuna sahipse, geri kalan pay sahipleri karşı oyları ve açtığı davalarla bir kararın alınmasını veya yürütülmesini önüyor veya davranışlarıyla şirkete zarar veriyorlarsa, hakim ortak bu payları varsa borsa, yoksa gerçek bilanço değeri ile satın almak için mahkemeye başvurabilecek.

- **Taşımacılık sektörü ile ilgili bazı düzenlemeler:**

Toplu taşıma araçlarının dış yüzeyinin sade bir görünümde olması gerekecek. Kamyon ve dolmuşların dış yüzeylerinde sıklıkla görülen kimi zaman argo bazı yazılar kaldırılacak.

Yolcu taşımacılığıyla ilgili hükümlerin nasıl uygulanacağı, Ulaştırma Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecek.

Firmalar, bilette belirtilen yerin başka bir kişiye verilmesi; bilette gösterilen araç yerine, onunla aynı düzeyde olmayan başka bir aracın sefere konulması; aracın belli saatten önce hareketi nedeniyle yolcunun yetişememesi, araçta ilk yardım malzeme ve ilaçlarının bulundurulmaması gibi nedenlerden de sorumlu olacak. Herhangi bir zarar ispat edilmese bile firma, bilet bedelinin 3 katı tazminat ödeyecek. Bu kurala uymayan araç sürücülerine ve sahiplerine 100–1.500 TL arasında idari para cezası verilecek.

Firma, yolcuların kazaya uğramalarından doğacak zararı tazmin etmekle yükümlü olacak. Ancak, firma, kazanın en yüksek özenin gösterilmesine rağmen kaçınılmaz ve önlenemez bir nedenden meydana geldiğini ispat ederse tazminat ödemeyecek.

Tehlikeli eşya taşınacaksa, gönderen, taşıyıcıya açık, anlaşılır bir içerikle ve yazılı olarak zamanında bildirimde bulunacak.

Eşyanın niteliği ambalaj yapılmasını gerektiriyorsa, gönderen, eşyayı hasardan koruyacak ve taşıyıcıya zarar vermeyecek şekilde ambalajlamak zorunda olacak.

Gönderen, kusuru olmasa da yetersiz ambalajlama ve işaretleme, tehlikeli mal hakkında bildirimde bulunmaktan kaynaklanan, taşıyıcının zararlarını tazminle yükümlü olacak. Gönderenin bu durumlarda sorumlu olduğu tazminat miktarı, gönderinin her kilosu için 35 TL ile sınırlı olacak.

Gönderici taşıma sözleşmesini her zaman feshedebilecek. Gönderen sözleşmeyi feshederse, taşıyıcı ücret talep edebilecek. Taşıma ücreti eşyanın tesliminde ödenecek. Taşıyıcı, eşyayı kararlaştırılan sürede teslim etmekle yükümlü olacak.

Taşıyıcı, eşyanın taşınmak üzere teslim alınmasından teslim edilmesine kadar geçecek sürede eşyanın kaybindan, hasarından veya teslimindeki gecikmeden doğan zarardan sorumlu tutulacak. Taşıyıcı, eşyanın tamamen veya kısmen kaybolmasından dolayı tazminat ödemekle sorumlu tutulduğunda, bu tazminat miktarı eşyanın taşınmak üzere teslim alındığı yer ve zamandaki değerine göre hesaplanacak.

Ev ve büro eşyalarının taşınması açısından da önemli yenilikler getiren düzenlemeye göre, **taşıyıcının yükümlülükleri, mobilyalarının sökülmesi ve kurulması ile eşyanın yüklenip boşaltılmasını da kapsayacak.**

Bir evden, bürodan veya benzeri bir yerden alınan eşyaları benzeri bir yere taşıyan taşıyıcının, kaybolma veya hasar nedeniyle sorumluluğu, **taşıma sözleşmesinin** ifası için gerekli olan yükleme hacminin metreküpü başına 6 bin TL ile sınırlı olacak.

Eşyanın kaybolmasından veya hasara uğramasından doğan talep hakları, kaybolma veya hasar açıkça görülüyorsa eşyanın teslimini takip eden 3 iş günü içinde; açıkça görülüyorsa, teslimi takip eden 14 iş günü içinde taşıyıcıya bildirilmemişse sona erecek.

- **Deniz Hukuku ve taşımacılığıyla ilgili düzenlemeler:**

Hacizli Türk veya yabancı bayraklı gemilerin "vaktinden evvel" satılmaları olanağı getirilecek. Buna göre, gemi veya içindeki eşya; insan ve çevre güvenliği açısından tehlike gösterirse, icra müdürü veya liman başkanı, ihtiyaten veya icra yoluyla haczedilmiş olan Türk veya yabancı bayraklı geminin vaktinden önce satılması için mahkemeye başvurabilecek.

Türk bayrağı çekme hakkı olmamasına rağmen bayrak çeken veya çekmesi gerekirken başka bir devletin bayrağını çeken geminin kaptanına 6 aya kadar hapis cezası verilecek.

Bir geminin kurtarılamayacak şekilde batması, yararlanılabilir enkaz bırakmaksızın harap olması, patlaması ve tahrip edilmiş olması gibi nedenlerden zarar görmesiyle gemi üzerindeki mülkiyet hakkı sona erecek. Ancak, gemi sahibinin yararlanabilir enkaz üzerindeki taşınır mülkiyeti ile her türlü enkazın kaldırılmasına ve çevrenin korunmasına ilişkin yükümlülükleri devam edecek.

Deniz alacaklarından başka alacaklar için gemi hakkında ihtiyati haciz kararı verilemeyecek.

Yolcular, gemi kazalarında tazminat alma hakkına kavuşacak.

Taşıyan, alabora olma, karaya oturma, çarpma, yangın ve arıza nedeniyle meydana gelen gemi kazası yüzünden yolcunun ölmesi veya yaralanmasından doğan zarardan sorumlu olacak. Taşıyanın sorumluluğu, zarar gören yolcu başına her bir gemi kazası için 250 bin özel çekme hakkıyla (yaklaşık 1 milyon TL ile) sınırlı olacak.

Deniz yoluyla yolcu taşımada yolcunun ölümü, yaralanması ve bedensel zararından ilgilisi lehine doğan tazminat istemlerinde zamanaşımı 10 yıl olacak. Yolcunun taşıma sözleşmesinden doğan bagajın kaybı veya hasara uğramasından doğan alacaklar da dahil olmak üzere diğer bütün alacaklar 2 yılda zamanaşımına uğrayacak.

12 kişiden fazla yolcu taşımak için ruhsat almış bir gemiyle yolcu taşındığı takdirde, taşımanın tamamını veya bir kısmını üstlenen veya gerçekleştiren bütün taşıyanlar, yolcuların ölümünden veya yaralanmasından doğabilecek sorumluluklarına karşı sigorta yaptırmakla yükümlü olacak. Zorunlu sigorta bedelinin tavanı, her kaza için kişi başına 1 milyon TL'den az olamayacak.

Sigorta yaptırmayan 12 kişiden fazla yolcu kapasiteli gemilerin limandan çıkışına izin verilmeyecek. Bu durumdan, turist taşıyan tekneler ile İstanbul Boğazı'nda yolcu taşımacılığı yapanlar da etkilenecek.

Deniz kazalarında kurtarma ve yardım faaliyeti yapılırken çevre korunacak.

Kirlenme, bulaşma, yangın, patlama veya benzeri olayların, kıyı sularında ve ona bitişik bölgelerde insan sağlığına veya deniz canlılarına ya da kaynaklarına verdiği ağır zararı ifade eden "**çevre zararı**" kavramı tasarıya alınarak, taraflar, deniz kazalarında gemi ve yükün kurtarılması kadar, çevre zararının önlenmesi ve sınırlandırılması için gerekli özeni gösterecek.

Kurtarma faaliyetinin, çevre kirliliğini önlemeye veya sınırlamaya yönelik olduğu hallerde, kurtarana, giderleri için "özel tazminat" ödenecek.

Petrol kirliliğinin önlenmesi konusunda, uluslararası sözleşmelerde yer alan düzenlemelere uyulacak.

- **Sigorta hukuku ile ilgili düzenlemeler:**

Sigorta hukuku alanında da yeni düzenlemeler getiren yasaya göre, sigortacıya, sözleşme yapılması ve devamında sözleşmeye ilişkin bilgi verme ve sigortalının hakları konusunda, karşı tarafı aydınlatma yükümlülüğü getirilecek. Sigorta ettiren de her türlü bilgi ve belgeyi sigortacıya verecek.

Bir kimsenin hayatı bir veya birkaç sigortacı tarafından çeşitli bedeller üzerine sigorta ettirilebilecek.

Sigortalı, güvence kapsamında değişiklik yapmadan, primin yükseltilmesi durumunda, sözleşmeyi sona erdirebilecek.

Sigortacı da ilk taksiti veya tamamı bir defada ödenmesi gereken prim zamanında ödenmemişse, sözleşmeden 3 ay içinde vazgeçebilecektir.

Meslekleri gereği bir hata yapıp, tazminat talebiyle karşılaşacağını düşünen kişilerin düzenleyeceği sözleşmelerle ilgili olarak, "**sorumluluk sigortaları**" kavramı Türk hukukuna ilk defa girdi.

Zarar gören, uğradığı zararı doğrudan sigortacıdan isteyebilecektir.

Buna göre, sigortacı, sigortalının sözleşmede öngörülen zarar daha sonra doğsa bile, sigorta süresi içinde gerçekleşen bir olaydan kaynaklanan sorumluluğu nedeniyle zarar görene tazminat ödeyecektir.

Yanlış tedavi uygulayan doktor, yanlış savunma yapan avukat, kötü yönetim sergileyen şirket yetkilisi karşılaştıkları tazminat taleplerini, sorumluluk sigortası kapsamında karşılayabilecek. Ancak, sigortacı, sigortalının sorumluluk konusu olayı kasten gerçekleştirmesinden doğan zararlardan sorumlu olmayacaktır.

Hayat sigortası konusunda, AB mevzuatına uygun hükümler içeren yasaya göre, sigortalılar, sigortacının kendisine cayma hakkını kullanabileceğini bildirmesinden itibaren 15 gün içinde sözleşmeden vazgeçebilecektir.

Grup sigortasına olanak tanınacak. En az 10 kişiden oluşan grup lehine tek sözleşmeyle sigorta yapılabilecektir.

Sigortalının sözleşmeyi sona erdirmeye süresi, 3 yıldan 1 yıla indirilecektir. Sigortalı, en az 1 yıldan beri yürürlükte bulunan ve 1 yıllık primi ödenmiş olan sigorta sözleşmelerinde, istediği zaman sözleşmeyi sona erdirebilecektir.

Yaşama olasılığına karşı yapılan sigortalarda, sigortacıdan ayrılma değerinin istenebilmesi için sigortalı, sağlıklı olduğunu ispat edecek.

Sigorta ettiren, sigorta bedelini ödeme borcunun doğmasını sağlamak amacıyla sigortalıyı öldürür veya öldürülmesinde suç ortaklığı ederse, sigortacı bedel ödeme borcundan kurtulacak.

Sigortalının intiharı veya intihara teşebbüsü sonucu ölümü, akli melekelerindeki bir rahatsızlık nedeniyle 3 yıldan önce gerçekleşmişse sigortacı, sigorta bedelini ödemek zorunda olacak.

Doğum sırasında, anne veya babadan biri için yaptırılmış bir hastalık veya sağlık sigortasının bulunması halinde, aksi kararlaştırılmamışsa, doğumdan sonra bebek, ek prim olmaksızın sigorta kapsamına girecek.

- **Vakıflar**

Ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere kamu tüzel kişilikleri tarafından kurulan kurum ve kuruluşlar da tacir sayılacak.

Kamu tüzel kişileri ile kamu yararına çalışan dernekler ve gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflar, bir ticari işletmeyi, ister doğrudan, ister kamu hukuk hükümlerine göre yönetilen ve işletilen bir tüzel kişi eliyle işletsinler tacir sayılmayacak.

- **Ticaret sicili hakkında düzenlemeler:**

Ticaret sicili, ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları tarafından tutulacak. Oda bulunmayan ya da yeterli örgütlenmesi olmayan odaların bulunduğu yerlerde ise ticaret sicili Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca belirlenecek bir oda tarafından tutulacak.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde, Türkiye çapında sicil kayıtlarına elektronik ortamda ulaşabilmenin sağlanması amacıyla kayıtların elektronik ortamda sunulabileceği bir bilgi bankası kurulacak. Bilgi bankasına giriş serbest olacak, herkes kayıtları inceleyebilecek.

Ticaret sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan, devlet ve ilgili oda müteselsilen sorumlu olacak.

Tescil ve kayıt için gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar, 3 aydan 2 yıla kadar hapis ve adli para cezasına çarptırılacak.

- **Haksız rekabet ve satış/pazarlama alanındaki bazı düzenlemeler:**

Haksız rekabetin önlenmesini de düzenleyen yasa, tüketicilerin korunmasına ilişkin hükümler getiriyor.

Başkalarını veya mallarını ve fiyatlarını, yanıltıcı, incitici ve kötüleyici beyanlar, karşılaştırmalı ve aşırı reklamlar, paye, diploma veya ödül almadığı halde bunlara sahipmiş gibi hareket etme, rekabeti bozucu satış yöntemleri, haksız rekabet sayılacak. İş yerine yanıltıcı şekilde, "Paris'ten diplomalı terzi", "Christian Dior'un kalfası", "Ödüllü çevirmen" gibi sahte belge asarak **haksız rekabet yaratanlara 2 yıla kadar hapis cezası verilecek.**

Ticari işletmesi, malları, iş ürünleri, faaliyeti, fiyatları, stokları, satış kampanyalarının biçimi ve iş ilişkileri hakkında, "**gerçek dışı veya yanıltıcı**" açıklamalarda bulunmak suç sayılacak. İşletmeler, rekabette öne geçmek için "**sezon sonu**" **indirimi diye hiç bitmeyen kampanyalarla** tüketiciyi yanıltamayacak.

"Yüksek kalite, düşük fiyat" sloganıyla mağazaya çekilen müşterilere, reklamı yapılan ürünlerin yerine, ucuzluk uygulanan başka mallar verilerek tüketiciler aldatılmayacak.

Müşteri, malın gerçek değeri konusunda yanıltılmayacak. Müşterinin karar verme özgürlüğüne, hediyelerle etki edilemeyecek.

Saldırgan satış teknikleriyle müşterinin karar verme özgürlüğü kısıtlanamayacak. Evin kapısına (kapıdan) gelerek veya yoldan çevirerek yapılan satışlar, **saldırgan satış yöntemi olarak değerlendirilecek.**

Malların, iş ürünlerinin veya faaliyetlerinin özellikleri, miktarı, kullanım amaçları, yararları veya tehlikeleri gizlenerek müşteri yanıltılmayacak. Sadece açıklamalar değil, malın biçimi, paketlenme tarzı, etiketteki takdim gibi görsel algılamalar da yanıltıcı olmayacak.

Taksitli satış ve tüketici kredilerinde dürüst davranılmaması, haksız rekabet sayılacak. Uygulanan faiz veya vade farkı, ödemelerin nasıl yapılacağı ve taksitle satış yapanın unvanı açıklanacak.

Ticaret unvanı haksız şekilde bir başkası tarafından kullanılan hak sahibi, bu durumun ortadan kaldırılması ile maddi ve manevi tazminat isteyebilecek.

Bu haksız rekabet fiillerinden birini kasten işleyenlere, 2 yıla kadar hapis ve para cezası verilecek.

Bir kimseyi başkasıyla yapmış olduğu sözleşmeyi ihlale ve feshe yöneltici eylemler, başkalarının iş ürünlerinden yetkisiz yararlanma, iş sırlarını hukuka aykırı ifşa etme, iş şartlarına uymama, dürüstlüğü aykırı davranış olarak değerlendirilecek.

Haksız rekabet ilkelerine aykırı davranan basın, yayın, iletişim ve bilişim kuruluşları da sorumlu olacak ve aleyhlerine dava açılacaktır. GSM operatörleri de abonelerine haksız rekabet unsuru içeren bir mesaj göndermeleri durumunda, mesajın kim tarafından gönderildiğini açıklayacaklar.

- **Acentelik alanındaki bazı düzenlemeler:**

Aracılıkta bulunduğu veya yaptığı sözleşmelerden doğacak ihtilaflardan dolayı acente, müvekkili adına dava açabileceği gibi kendisine karşı da aynı sıfatla dava açılacaktır. Ancak, yabancı kişilere karşı Türkiye'de açılacak davalarda alınan kararlar acentelere uygulanmayacaktır.

Acente, yetkisi olmaksızın veya yetki sınırlarını aşarak, müvekkili adına bir sözleşme yaparsa, müvekkili bunu haber alır almaz onay verebilecek, vermediği takdirde acente sorumlu olacaktır.

Acente, kendi çabası sonucu ortaya çıkan işlemler ile müvekkilinin işletmesine herhangi bir şekilde kazandırdığı üçüncü kişilerle yapılan işlemler için ücret isteyebilecektir. Ücret hakkı yönünden, aracı ve sözleşme yapan acente arasında fark olmayacaktır.

Acentelik ilişkisinin devamı süresince, belli bir bölgedeki veya çevredeki müşterilerle kendi katkısı olmadan kurulan işlemler için de acente ücret isteyebilecektir.

Acente, müvekkilinin talimatına uygun olarak tahsil ettiği paralar için tahsil komisyonu isteyebilecektir.

- **Şirketlerin birleşme, devir, bölünme ve tür değiştirme konuları TTK'da ele alınmıştır:**

Sermaye şirketleri diğer sermaye şirketleriyle, kooperatiflerle ve şahıs şirketleriyle birleşebilecektir. Burada şahıs şirketlerinin (kollektif ve komandit şirketlerin) “devrolan şirket” olması gerekmektedir.

Eksi veya borca batık bilançosunun varlığı bir şirketin birleşmesini engellemeyecektir.

Sermayesi ile kanuni yedek akçeleri toplamının yarısı zararlar kaybolan veya borca batık durumda bulunan bir şirket, kaybolan sermayeyi veya gerekiyorsa borca batıklık durumunu karşılayabilecek tutarda serbestçe tasarruf edilebilen özvarlığa sahip bir şirketle birleşebilecektir.

Birleşmeye katılan şirketler, birleşme sözleşmesinde ortaklara, devralan şirkette, pay ve ortaklık haklarının iktisabı ile iktisap olunan şirket paylarının gerçek değerine denk gelen bir ayrılma akçesi arasında seçim yapma hakkı tanıyabilecek.

Ayrılma akçesinin nakit verilmesi şart olmayacak. Başka bir şirketin payı/pay senedi veya bir diğer menkul değer verilebilecek.

Birleşme, alacaklıların haklarının zarara uğraması olasılığı yoksa kolaylaştırılacak.

Devralan şirket, devrolunan şirketin oy hakkı veren bütün paylarına sahipse; bir şirket ya da bir gerçek kişi veya kişi grupları, birleşmeye katılan sermaye şirketlerinin oy hakkı veren tüm paylarına sahiplerse, kolaylaştırılmış düzene göre birleşebilecek.

Çok büyüyen ve çekirdek işletme konusundan uzaklaşan şirketlerin ana faaliyet konularına dönmelerine olanak sağlayan **"bölünme" de Türkiye'de maddi hukuk yönünden ilk defa düzenleniyor.**

Sadece sermaye şirketleri ve kooperatifler bölünebilecektir.

Tam bölünmede, şirketin tüm malvarlığı bölümlere ayrılacak ve diğer şirketlere devrolunacak. Kısmi bölünmede ise bir şirketin malvarlığının bir veya birden fazla bölümü diğer şirketlere devrolunacak.

Devralan şirket, sermayesini, devreden şirketin ortaklarının haklarını koruyacak miktarda artırabilecek.

Buna göre, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde fabrikaları olan bir şirket, her fabrikayı bağımsız bir şirkete dönüştürebilecek.

Bir şirket, hukuki şeklini değiştirebilecek. Tür değiştirmede ortakların şirket payları ve hakları korunacak. Tür değiştirme bahane edilerek, hiçbir ortak şirketten çıkarılmayacak ve hakları sınırlandırılmayacak.

Birleşme, bölünme veya tür değiştirmede, ortak olmayı sürdürme hakkının şirket payının veya haklarının kanuna uygun şekilde tanınmaması veya ayrılma karşılığının uygun olmaması halinde, her ortak, mahkemeden denkleştirme akçesi ödenmesini isteyebilecek.

Şirketler, birleşmeye, bölünme ve tür değiştirmeye ilişkin işlemleri, raporları ve belgeleri ilgililerin incelemesine sunmakla yükümlü olacak.

Hakim şirket, hakimiyetini bağlı diğer küçük şirketleri kayba uğratacak şekilde kullanamayacak. Hakim şirket, bağlı (yavru) şirketlerce, itibarını kullanmasının uyandırdığı güvenden sorumlu olacak.

Ticaret şirketlerine ilişkin düzenleme yetkisi Sanayi ve Ticaret Bakanlığında olacak.

Şirketin unvanı, işletme konusu, sermaye yapısı, pay senetleri, yönetim kurulu ve genel kurulunun durumu başta olmak üzere gerekli bilgilere yer verilen esas sözleşmede "kanunun açıkça izin verdiği" durumlar dışında değişiklik yapılamayacak.

- **Mali yapıyı güçlendirmeye ilişkin düzenlemeler:**

Anonim şirketlerin kuruluş aşamasında, sermayesinin belli bir bölümüne karşılık gelen hisse senetleri, banka ve büyük finans kuruluşlarının taahhütleri doğrultusunda, sermaye piyasası mevzuatına göre halka arz edebilecek.

Halka arzı yapacak olan banka ve finans kuruluşlarının, başlangıçta pay bedelini kısmen veya tamamen ödeme zorunluluğu olmayacak. Garanti ettikleri nakdi payların karşılıklarını, satıştan elde ettikleri gelirden ödeyecek olan banka ve finans kuruluşları, satış işlemini yapamazsa, hisse senetleri karşılığında taahhüt ettikleri miktarı kendileri karşılayacak.

Anonim şirketin pay sahipleri, iştirak taahhüdünden doğan borç hariç, şirkete borçlanamayacak.

Anonim şirketlerde nakden taahhüt edilen payların en az %25'i tescilden önce şirket adına açılacak özel bir banka hesabına ödenecek. Bu ödemenin yapıldığı ilgili bankadan alınacak mektup ile ticaret siciline ispat edilecek.

Limited şirketlerin asgari sermaye tutarı 25.000 TL'na çıkarılmaktadır.

Şirketler, sermaye olarak koydukları taşınmaz veya diğer bir aynı hak üzerinde tasarruf edebilmek için bunları tapu siciline tescil ettirecek.

Şirketler topluluğuna dahil şirketler birbirlerine kefil olabilecek.

Hisse senetleri borsada işlem gören şirketler, varlık, gelişme ve devamlarını tehlikeye düşüren risklerin erken tanısı ve yönetimi için uzman bir komite kurmakla yükümlü olacak.

Risklerin erken teşhis ve yönetimi komitesi, faizlerdeki dalgalanmalar, döviz spekülasyonları ve kredilerin geri ödenmesinde ortaya çıkan riskleri belirleyerek, şirketlerin darboğaza girmelerini önlemeye yönelik tedbirleri alacak.

Şirketin kuruluşu, sermayesinin artırılması ve azaltılması ile birleşme, bölünme, tür değiştirme ve menkul kıymet çıkarma gibi işlemlerle ilgili belgelerin sahte düzenlenmesi durumunda, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası verilecek. Şirket sermayesi hakkında yanlış beyanda bulunanlar ile işletme ve aynı niteliği farklı gösterenlere 3 aydan 2 yıla kadar hapis uygulanacak.

Büyük çoğunluğa, sorun çıkaran azınlığı veya ortağı, ayrılma akçesi ödeyerek şirketten çıkarma hakkı verilecek. Ortak, şirket iç barışını düzenlemeye yönelik çıkarma kararına itiraz edemeyecek, ancak ayrılma akçesinin tutarı konusunda itiraz hakkı bulunacak.

Ticaret şirketlerine, devredilebilir elektronik ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler gibi değerler ile fikri mülkiyet hakları da sermaye olarak konulabilecek.

- **Halktan para toplanması:**

Anonim Şirket veya bir başka şirket kurmak, şirketin sermayesini artırmak amacıyla veya vaadiyle halktan para toplanabilmesi için SPK'dan izin alınacak. Bu iznin esasları, SPK'ca düzenlenecek. SPK, izinsiz para toplanması girişiminin ve başlanmışsa para toplanmasının tedbiren hemen durdurulmasını, toplanan paraların koruma altına alınmasını, gerekli diğer önlemlerin uygulanmasını, gerektiğinde kayyum atanmasını mahkemeden isteyebilecek. SPK'nın talebi için teminat istenmeyecek.

Kanuna aykırı para toplayanlar ve fiilden haberli olan kurumlar ile ilgili şirketin yönetim kurulu üyeleri, yöneticileri ve girişimcileri toplanan paranın derhal SPK tarafından belirlenen bir mevduat veya katılım bankasına yatırılmasından, müteselsilen sorumlu olacaklar. Alınan tedbir veya hacizden itibaren 6 ay içinde dava açılacak. SPK'dan izin alındıktan sonra toplanan tutarların amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı da takip edilecek.

SPK'dan izin almadan para toplayanlara 6 aya kadar hapis cezası verilecek.

Böylece SPK'dan izin alınmaksızın, özellikle yurt dışında bir anonim şirket kurmak veya sermaye artırmak amacıyla para toplanmasına engel olunacak, halkın bu yolla aldatılması önlenecek.

- **Çek ve senet işlemleri hakkındaki bazı düzenlemeler:**

Kayıtsız ve şartsız ödenecek havaleyi, muhatabın unvanını, ödeme yerini, düzenlenme tarih ve yerini, düzenleyenin imzasını içeren senet çek sayılacak.

Karşılığı bulunmayan çek düzenleyen kişi, çekin karşılıksız kalan bedelinin yüzde 10'unu ödemekle yükümlü olacak; ayrıca hamilin bu yüzden uğradığı zararı tazmin edecek.

Kimin lehine düzenlendiği gösterilmemiş bir çek, hamiline yazılı çek sayılacak.

Çek bedelinin ödenmesi, kısmen veya tamamen kefile güvence altına alınabilecek. Bu teminat, muhatap hariç olmak üzere üçüncü bir kişi veya çek üzerinde esasen imzası bulunan bir kişi tarafından da verilebilecek. Çek, düzenlendiği yerde ödenecekse 10 gün, başka bir yerde ödenecekse 1 ay içinde muhataba ibraz edilecek. İbraz süreleri, çekin düzenlendiğinin ertesi günü başlayacak.

Çekten cayma, ancak ibraz süresi geçtikten sonra hüküm ifade edecek. Çekten cayılmamışsa, muhatap, ibraz süresinin geçmesinden sonra da çeki ödeyebilecek. Çekin tedavüle çıkarılmasından sonra, düzenleyenin ölümü, medeni haklarını kullanma ehliyetini kaybetmesi veya iflası, çekin geçerliliğini etkilemeyecek.

Çek defterini iyi saklamayan kişi, sahte veya tahrif edilmiş bir çekin ödenmesinden doğan zararın da sorumlusu olacak. Bir çekin kimin üzerine düzenlenebileceğini, çekin ödeneceği ülkenin hukuku belirleyecek.

Polçe, bono, çek, makbuz senedi, varant ve kambiyo senetlerine benzeyen senetler, güvenli elektronik imzayla düzenlenemeyecek.

- **Kooperatifler hakkında:**

Kooperatifler ticaret şirketi sayılacak. Ticaret şirketleri; kolektif, komandit, anonim, limited şirketler ile kooperatiflerden oluşacak.

Saygılarımızla,

**DENGE DENETİM YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**